

Einelti og kynferðislegt ofbeldi

Einelti

Síendurtekin hegðun sem almennt er til þess fallin að valda vanlíðan hjá þeim sem fyrir henni verður, svo sem að gera lítið úr, móðga, særa eða ógna viðkomandi eða að valda honum ótta. Skoðanaágreiningur eða ágreiningur vegna ólíkra hagsmuna fellur ekki hér undir.

Kynferðisleg áreitni

Hvers kyns kynferðisleg hegðun sem er í óþökk þess sem fyrir henni verður og hefur þann tilgang eða þau áhrif að misbjóða virðingu viðkomandi, einkum þegar hegðunin leiðir til ógnandi, fjandsamlegra, niðurlægjandi, auðmýkjandi eða móðgandi aðstæðna. Hegðunin getur verið orðbundin, táknræn og/eða líkamleg.

Kynbundin áreitni

Hegðun sem tengist kyni þess sem fyrir henni verður, er í óþökk viðkomandi og hefur þann tilgang eða þau áhrif að misbjóða virðingu viðkomandi og skapa aðstæður sem eru ógnandi, fjandsamlegar, niðurlægjandi, auðmýkjandi eða móðgandi fyrir viðkomandi.

Ofbeldi

Hvers kyns hegðun sem leiðir til, eða gæti leitt til, líkamlegs eða sálræns skaða eða þjáninga þess sem fyrri henni verður, einnig hótun um slíkt, þvingun eða handahófskennd svipting frelsis.

Fordómar

Fordómar eru þegar einhver er áreittur, útilokaður, sniðgengin(n) eða mismunað vegna útlits, uppruna, kynþáttar, litarháttar, kynferðis, kynhneigðar, skoðana, trúar, fötlunar, efnahags eða annarra aðstæðna.

ÍBV Ípróttafélag lýsir því yfir að hvorki einelti né annað ofbeldi verði liðið innan félagsins og unnið verði að því að starfsmenn, iðkendur og foreldrar geri sér grein fyrir hvað einelti og kynferðislegt ofbeldi er. Leitað verður allra ráða til að fyrirbyggja einelti og ofbeldi og brugðist verður við þeim málum sem upp kunna að koma án tafar og í góðri samvinnu. Frá byrjun verði iðkendum markvisst kennd góð samskipti. Iðkendur skulu hvattir til að taka afstöðu gegn einelti og ofbeldi í verki með því að bregðast við til hjálpar og láta vita. Gera skal iðkendum grein fyrir því að það að skilja útundan og virða aðra ekki viðlits er jafnmikið einelti og að hæðast að eða berja. Þannig verður stuðlað að vellíðan allra í sameiginlegu átaki. ÍBV Ípróttafélag skal vera öruggur og góður staður, þar sem starfið mótast af virðingu og umhyggju fyrir öllum.

Einelti getur átt sér stað nánast hvar sem er og hvenær sem er og þar af leiðandi innan íþróttahreyfingarinnar sem og annars staðar. Áhrifaríkasta tækið sem íþróttafélag hefur yfir að ráða gegn einelti eru iðkendurnir sjálfir. Þó að meirihluti þeirra eigi ekki beina aðild að einelti veit þessi hópur oft af eineltinu löngu áður en hinir fullorðnu fá vitneskju um það. Mikilvægt er að íþróttafélaginu takist að virkja þennan hóp „hlutlausra áhorfenda“ til að taka afstöðu gegn einelti í verki og tilkynna til forráðamanna íþróttafélags eða starfsfólks íþróttamannvirkisins ef þeir verða varir við og vitni að slíku. Mikilvægt er að trúnaður ríki milli barna og fullorðinna og að nafnleynd sé virt. Öllum aðilum þarf að vera ljóst hver hefur með slík mál innan félagsins að gera og hvernig tekið skuli á eineltismálum. Ef grunur leikur á að barn sé lagt í einelti á æfingum eða í tengslum við uppákomur félagsins er mikilvægt að boðum um það sé komið á framfæri við framkvæmdastjóra félagsins, sem mun sjá til þess að málið verði rannsakað í samstarfi við fulltrúa skóla. Í ákveðnum tilfellum verður haft beint samband við fagaðila. Hægt er að senda tölvupóst á ibv@ibv.is eða hringja í 481-2060. Fullum trúnaði er heitið. ÍBV Íþróttafélag mun sjá til þess að starfsfólki íþróttafélagsins verði veitt þjálfun í að þekkja einkenni eineltis og hvernig á að bregðast við því. ÍBV íþróttafélag leggur ríka áherslu á að börnunum líði vel í starfi hjá félaginu.

Sáttmáli ÍBV og GRV gegn einelti í Vestmannaeyjum

Við leggjum ekki í einelti. Við aðstoðum þá sem verða fyrir einelti og sinnum þeim sem oft verða útundan. Ef við vitum að einhver er lagður í einelti hjálpum við viðkomandi eða sjáum til þess að aðstoð berist.

Hvað er kynferðisleg misnotkun á börnum?

Kynferðisleg misnotkun á börnum er hvers kyns kynferðisathöfn milli fullorðins einstaklings og ólögráða einstaklings eða milli tveggja ólögráða einstaklinga þar sem annar aðilinn hefur vald yfir hinum. Þegar fullorðinn einstaklingur eða eldra barn, neyðir, þvingar, sannfærir eða hvetur barn til að taka þátt í hvers kyns kynferðislegri snertingu – þá er það kynferðisleg misnotkun. Kynferðisleg misnotkun á börnum hefur skelfilegar afleiðingar og öll kynferðisleg misnotkun á börnum er refsiverður glæpur samkvæmt lögum.

Afar mikilvægt er að horfast í augu við það að stofnanir og félagasamtök sem þjóna börnum og unglingum geta virkað eins og segull á barnaníðinga og kynferðisafbrotamenn. Í gegnum tíðina hefur félögum hætt til að treysta þeim einstaklingum sem reiðubúnir hafa verið til að vinna með börnum; bjóða fram krafta sína, tíma og hæfileika í þágu barna. Mannekkla skiptir sömuleiðis máli í þessu sambandi, því oftast en ekki hafa félög þurft á að halda öllum fánlegum starfsmönnum og sjálfboðaliðum.

Hvað er til ráða?

Mjög mikilvægt er að þjálfarar og þeir sem vinna með börnum og unglingum viti hvað einelti og kynferðisleg misnotkun er og séu meðvitaðir um einkenni þess. Ef barn sýnir einkenni þess að vera lagt í einelti eða misnotað er mikilvægt að bregðast við því með viðeigandi hætti. Leggja þarf ríka áherslu á að fórnarlambið ber ekki ábyrgð á því sem er gert á þess hlut. Þolendur þurfa að fá mikla aðstoð til að byggja upp sjálfstraust og efla sjálfsmynd sína og nauðsynlegt er að þeir fái aftur trú á sjálfa sig og séu metnir að verðleikum.

ÍBV Íþróttafélag mun bjóða þjálfurum sínum og starfsfólki reglulega upp á námskeið í fræðslu, forvörnum og viðbrögðum við kynferðislegri misnotkun á börnum. Markmiðið með því er að veita fullorðnu fólki öflugra fræðslu og markvissa þjálfun í að fyrirbyggja, þekkja og bregðast við kynferðislegri misnotkun barna af hugrekki og ábyrgð.